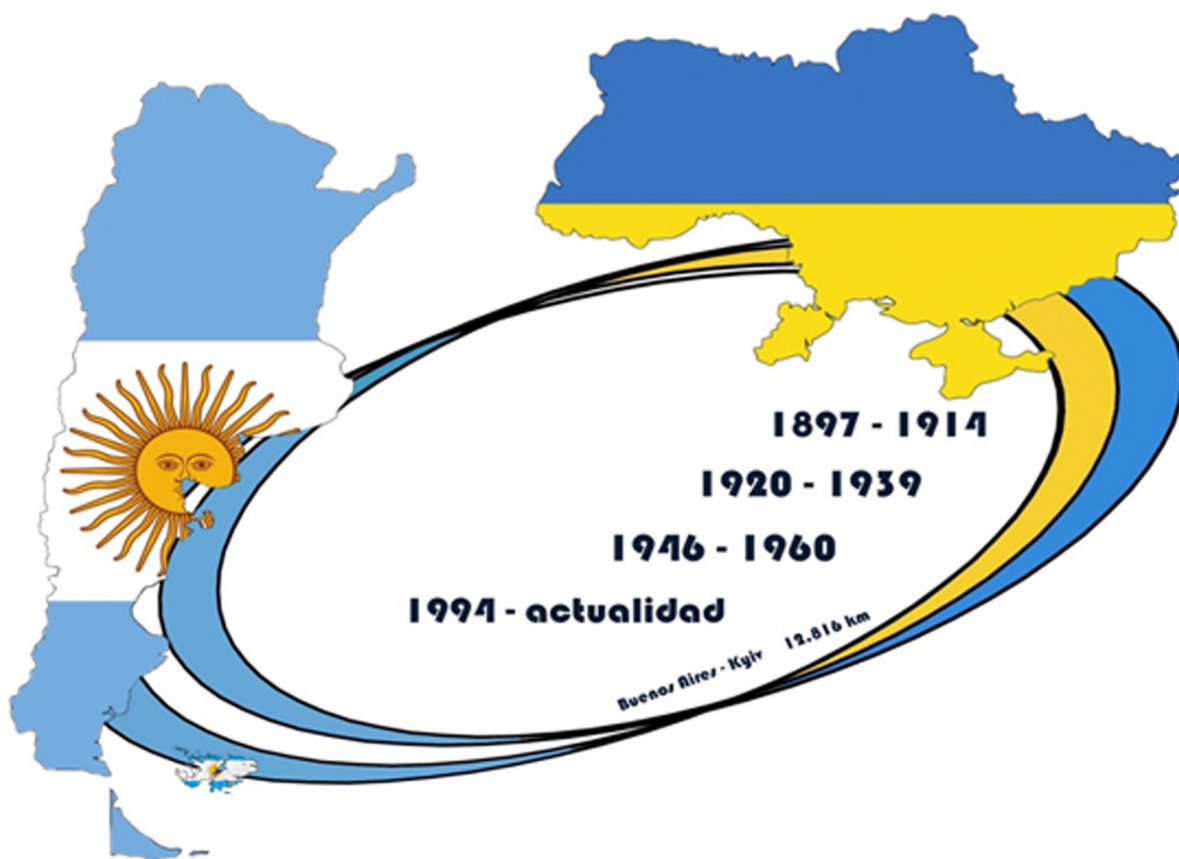

Embajada Argentina
en Ucrania

«У ПОШУКАХ МОГО КОРИННЯ»

№ 6

Вступне слово

Я рада вітати вас на сторінках цифрового інформаційно-періодичного видання «У пошуках мого коріння», підготовленого Посольством Аргентинської Республіки в Україні з метою ознайомлення з видатними особистостями в науковій, підприємницькій та культурній діяльності Аргентини, які є українцями за походженням та/або чие родинне коріння пов'язане з українськими містами.

Історія міграції українців до Аргентини розпочалася наприкінці XIX століття, внаслідок чого утворилася громада, яка вважається сьомою у світі за чисельністю українською діаспорою, що за приблизними оцінками налічує 350 000 українців, представників кількох поколінь.

Можна виокремити чотири головні хвилі міграції українців, які прибули до нашої країни, що охоплюють періоди: 1897-1914, 1920-1939, 1946-1960 роки та з 1994 року до нині. Попри те, що раніше були зареєстровані поодинокі випадки прибуття українців до Аргентини, вважається, що перша організована хвиля української імміграції відбулася у 1897 році до міста Апостолес провінції Місьйонес.

Незважаючи на офіційні дані, було виявлено декілька українських родин, а саме з міста Кам'янця-Подільського, які прибули до Аргентини в серпні 1889 року і заснували в аргентинській провінції Санта-Фе першу єврейську сільськогосподарську колонію Мойсес-Віль.

Кожна з цих хвиль дала Аргентині багато цінних особистостей, оскільки як видатні люди, так і ті, хто залишилися невідомими для широкого загалу, - всі вони своєю працею, зусиллями, творчістю, цінностями та знаннями зробили значний внесок у формування сучасної Аргентини.

Слава про щедру гостинність Аргентини досягла далекої Східної та Центральної Європи. Наша країна відкрила свої двері для потужних та плідних хвиль міжнародних міграційних процесів.

Важливо відзначити роботу, яку виконують організації української діаспори в Аргентині задля збереження українських традицій та цінностей у нашій країні.

Наразі Українська центральна репрезентація (RCU) (www.rcukra.com.ar), яку очолює відомий нейрохірург та Почесний консул України в провінції Буенос-Айрес доктор Педро Лирик (<http://lylyk.com.ar/>), об'єднує понад 30 асоціацій української діаспори, основними членами яких є Українське культурне товариство «ПРОСВІТА» (www.prosvita.org) на чолі з архітектором Хорхе (Юрієм) Данилишиним та Українське товариство «ВІДРОДЖЕННЯ» під керівництвом Віктора Будзінського.

Українська палата торгівлі і промислу в Аргентині (CAUCI) (www.cauci.com.ar), яку очолює пан Олег Яхно, відповідає за просування двостороннього бізнесу з моменту свого заснування у 1992 році.

Команда Посольства Аргентинської Республіки в Україні

Заглиблюючись в історію Аргентини, можна дізнатись про українців та їхніх нащадків, які досягли успіху в різних професійних галузях на національному, регіональному та міжнародному рівнях.

Серед таких особистостей варто згадати біохіміка та лауреата Нобелівської премії з медицини Сесара Мільштейна, піаністку Марту Аргеріх, музиканта-фольклориста Орасіо Еухеніо «Чанго» Спасюка, поетесу Алехандру Пісарник, письменника Сесара Тьемпо, актора й музиканта, члена музично-гумористичного гурту «Les Luthiers» Маркоса Мундстока, засновників та власників комплексів по вирощуванню та переробці мате «Росамонте» Деметрію Гренюка та «Романсе» Мігеля Хосе Герулу, автора публікації про українську громаду «Наші люди» Хорхе Баланду, олімпійського призера Педро Стецюка, метеоролога Надію Зинченко, біохіміка та вірусолога Пабло Голдшмідта, демографа-дослідника української діаспори, випускника Університету Буенос-Айреса Олега Воловину, колишнього футболіста Хосе Чатрука, футбольного тренера Хосе Нестора Пекермана.

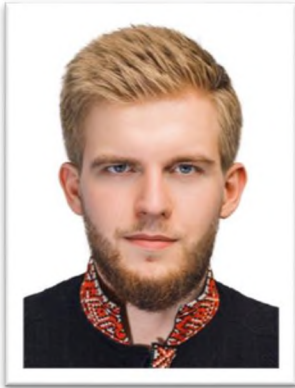
Розповіді, опубліковані у цьому виданні за згодою наших героїв, не є вичерпними, а натомість прагнуть передати різноманіття життєвого досвіду респондентів, відомих на міжнародному рівні особистостей української громади, що мали значний вплив на розвиток аргентинського суспільства та відображають плідні зв'язки між Аргентиною та Україною.

Цей інформаційний бюлетень є відкритою, міжрелігійною, всеохоплюючою ініціативою, до якої можуть долучитися нові діячі української громади в Аргентині. Я вітаю всіх зацікавлених взяти участь у наступних випусках бюлетеня та запрошую надсилати свої історії, спогади та досвід на електронну адресу eucra@mrecic.gov.ar.

З найкращими побажаннями,

Елена Летісія Мікусінські

Передмова від Народного депутата України Святослава Юраша

Депутат Святослав
Юраш

Голови підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва

2020-ті роки мають стати особливими у відносинах між Україною та українською діаспорою. Наші громади у містах та містечках Аргентини вже більше ніж за сто років заклали підвалини для особливих відносин між нашими державами.

Ми вже давно не незнайомці, а скоріш старі приятелі. Незважаючи на тисячі морських миль між нами, наші народи стали сусідами. Українці та аргентинці живуть на одних вулицях, слухають схожу музику та їх діти грають на тих самих майданчиках.

Мене завжди захоплював феномен діаспори. Однаково величним є і та сміливість, яку проявили емігранти при подоланні всіх труднощів, пов'язаних із переселенням, і доброта та щирість народу, який їх прийняв. І у свій час аргентинський народ неодноразово сприяв нам, іноземцям з іншого континенту, у пошуках прихистку, роботи та, найголовніше свобод. Не отримавши землю в Україні, ми отримали змогу обробляти її в Апостолесі. Тікаючи від політичних переслідувань, нам надали свободу слова, і ми почали друкувати «Українське слово». Рятуючи своїх дітей від економічного занепаду, ми змогли віддати їх в аргентинські школи та університети міста Беріссо. Для 300 000 тисяч українців Аргентина стала землею можливостей і розвитку. І таким чином ще з кінця XIX століття аргентинці роблять все можливе задля збереження наших традицій, мови та віри.

Відносини Буенос-Айреса та Києва мають 300 000 тисяч можливостей, мостів та історій дружби. Закордонні українці Аргентини є найкращими послами України у всіх сферах без виключень. Від медицини і до спорту, вони пишуть історії одночасно двох країн, які так далеко один від одного на політичній мапі, але поряд за спільними ідентичностями. Адже бути сусідами, знаходячись на різних континентах, - це диво, яке стало можливим завдяки гостинності аргентинського народу та сміливості українських емігрантів.

Нове покоління українських дипломатів та політиків має вибудувати особливі відносини із українською діаспорою в Аргентині. Про неї мають більше писати в підручниках з історії, нові освітні програми обміну мають створитися між університетами обох країн, глибше співробітництво повинне вибудуватися у царині культурної дипломатії. Без перебільшення, Українська держава має створити всі можливості для діаспори та її легкого відвідування України, вивчання історії та, особливо, мови. Адже українці – це велика сім'я, що живе на кожному континенті, і ми маємо знати більше про своїх родичів.

Особливі можливості для подальшої співпраці існують, вочевидь, у сферах сільського господарства, медицини та ІТ. Це ті три базові площини, що є однаково важливими для

наших країн і на яких можна створити спільну візію двосторонніх відносин. У розроблені дорожньої карти спільного майбутнього Аргентини та України мають брати участь, перш за все, українські сім'ї міст та селищ нашого латиноамериканського друга та партнера. Така карта мала б включати в себе їх досвід, знання та бачення можливостей та викликів: від питань поглиблення торгівлі і до зусиль щодо зменшення викидів CO₂ у атмосферу.

Для кожного з українців історія діаспори є особливо надихаючим прикладом віри в себе, сміливості та гостинності. Це історія про свободу, втрачену на Батьківщині, та знайдену у новій країні. І наша вдячність аргентинському народу за таку допомогу має бути закарбована у конкретних прикладах співробітництва, яке буде покращувати життя обох народів.

Святослав Юраш*

Народний депутат Верховної Ради України

**Святослав Юраш - Народний депутат Верховної Ради України IX скликання з серпня 2019 року, обраний по загальнодержавному багатомандатному округу за списком політичної партії "Слуга народу". Голова підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Глава Постійної делегації у Парламентській асамблеї ГУАМ, заступник члена Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї ЄС - Східні сусіди (ПА ЄВРОНЕСТ), керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Індія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Федеративною Республікою Бразилія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Ірландією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Румунією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Державою Ізраїль, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Японією, секретар групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученими Штатами Америки.*

ДОКТОР ПЕДРО ЛИЛИК

Голова Української центральної репрезентації в Аргентинській Республіці, Почесний консул України в місті Ла-Плата.

Доктор Педро Лилик

Нейрохірург, засновник і генеральний директор Інституту ендоваскулярної хірургії та інтервенційної радіології «ENERI», а також клініки «La Sagrada Familia»

За редакцією Д-ра Яреми М. Тауридзького

Родина та українська громада в Аргентині

Педро Лилик, син українських емігрантів другої хвилі Романа Лилика та Катерини Щупак, які прибули до Америки в 1937 році, оселившись у Парагваї. Його батьки відігравали важливу роль в українській громаді в Республіці Парагвай, а потім в Аргентинській Республіці. Вони наполегливо працювали в Українському культурному товаристві «Просвіта» та Українській центральній репрезентації в Аргентині.

Педро Лилик виховувався в українських традиціях, відвідував Українську греко-католицьку церкву візантійського обряду, був активним членом молодіжної асоціації «Пласт», представляв українську культуру в Аргентині спочатку як танцюрист, а згодом як керівник українських танцювальних колективів «Крилатий» та «Просвіта Централь». Останні 10 років він очолює Українську центральну репрезентацію в Аргентині.

Видавнича діяльність в українській громаді як Почесний і Повноважний консул України в провінції Буенос-Айрес.

Міжнародний книжковий ярмарок в Буенос-Айресі

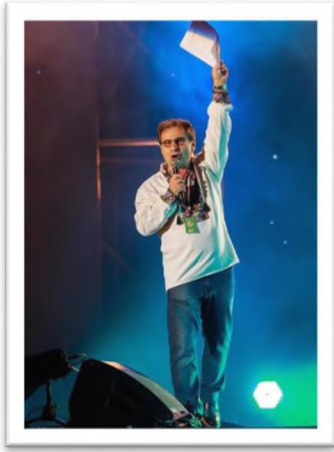
Педро Лилик, як Почесний консул України в провінції Буенос-Айрес та Голова Української центральної репрезентації, брав участь у Міжнародному книжковому ярмарку міста Буенос-Айрес, організованому Аргентино-українською асоціацією випускників вищих навчальних закладів, та фінансово підтримав виступ українців на цьому заході. Він не лише залучив національні та міжнародні мистецькі колективи до виступу у День України на ярмарку, але й розпочав видання книжок, які щороку виставляються та продаються на стенді української громади. Спільно з доктором Яремою М.

Педро Лилик, танцівник українського колективу «Крилатий»

Тауридзьким він був редактором книжки «Історія України» Люка та Тіни Пауелс, яка вийшла у перекладі доктора Нестора Монтезанти.

«Історія України» була представлена на книжковому ярмарку в 2017 році. Він також просував видання трьома мовами книжки Роксолани Гнатюк «Жінки України». Педро Лилик фінансово підтримав і написав передмову до книжки «Українці в Аргентині (1897-1950): творення громади» професора Сергія Ціпка у перекладі доктора Яреми М. Тауридзького. Він підтримав видання книжки «Голодомор 1932-1933 років: український геноцид» професора Юрія Шаповала у перекладі доктора Тауридзького.

Доктор Педро Лилик, спеціальний гість на Львівському фестивалі - проєкті «Українська пісня», 2017 рік

Заходи в Україні у 2018 році

Урочисте відкриття бюста Генералу Хосе Франсіско де Сан-Мартіну в Києві. Зліва направо: Посол України в Аргентині пан Юрій Дюдін, Др. Педро Лилик та Посол Аргентини в Україні пан Альберто Алонсо
Київ, 22 серпня 2018 року

Заходи з вшанування 85-ї річниці Голодомору, Київ, 24 листопада 2018 року. Зліва направо: Олег Яхно, Др. Педро Лилик, Блаженніший Святослав, Патріарх Української греко-католицької церкви, та пан Клаудіо Аврух, Секретар з прав людини Аргентини (2015-2019)

Міжнародний книжковий ярмарок у місті Буенос-Айрес, стенд України.
Зліва направо: Тарас Демкура, Марія Зінько, Марина Дюдїна, Юрій
Дюдїн, Іван Полоз, Марта Костюк, Педро та Сандра Лилики
травень, 2019 року

Перші кроки в медицині

У віці 24 років Педро Лилик закінчив медичний факультет Національного університету Буенос-Айреса. Спеціалізувався на нейрохірургії. Він пройшов ординатуру в Службі дитячої нейрохірургії при Дитячій лікарні імені Рікардо Гутьєрреса в Буенос-Айресі під керівництвом професора, доктора Рауля Карреа, виконуючи також обов'язки головного ординатора.

Одночасно викладав нейропсихопатологію та біологію в Університеті дель Сальвадор, Буенос-Айрес.

Працював нейрохірургом у дитячій лікарні імені Рікардо Гутьєрреса, Британській лікарні, Італійській лікарні, Університетському інституті CEMIC та санаторії Mater Dei.

На початку своєї кар'єри доктор Лилик пройшов стажування з діагностичної та терапевтичної нейрорадіології та ендovasкулярної нейрохірургії під керівництвом професорів Чарльза Дрейка та Аллана Фокса в Університетській лікарні Лондона та Університеті Західного Онтаріо, Канада. Згодом стажувався з інтервенційною нейрорадіології у професора Фернандо Віньюели та був викладачем-інструктором у Каліфорнійському університеті, Лос-Анджелес (UCLA).

Доктор Лилик повернувся до Буенос-Айреса наприкінці 1980-х, де очолив Інститут досліджень дитячих неврологічних захворювань імені доктора Рауля Карреа Фонду FLENI

(Фонд боротьби з неврологічними дитячими захворюваннями), створив Інститут ендovasкулярної хірургії та інтервенційної радіології «ENERI».

Він керував Службою ендovasкулярної нейрохірургії та інтервенційної радіології Клініки Адвентистів, Фонду FLENI, наразі є генеральним директором клініки «La Sagrada Familia» в Буенос-Айресі, афілійованої установи медичного факультету Університету Буенос-Айреса.

Викладацька діяльність

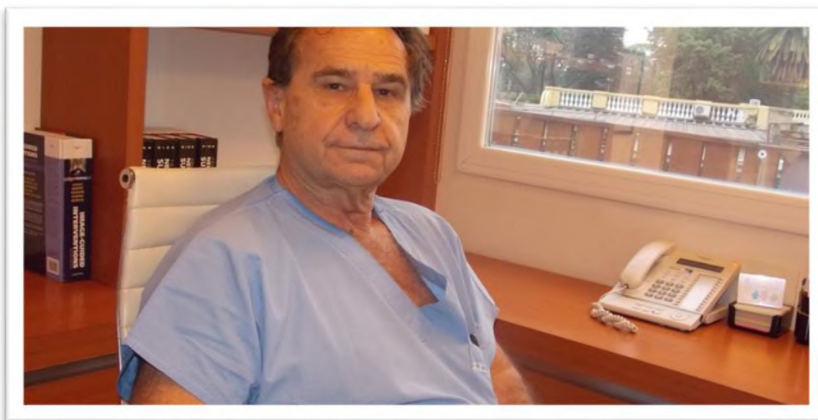
Викладає нейрохірургію та гемодинаміку в університеті Буенос-Айреса, професор кафедри судинної медицини Університету дель Сальвадор (USAL) та ендovasкулярної хірургії Університету бізнесу та соціальних наук (UCES).

Завдяки своєму високому медичному, науковому та академічному рівню доктор Лирик вважається провідним спеціалістом в ендovasкулярній нейрохірургії у світі. Його найвагомішим професійним здобутком стало застосування стентів при ендovasкулярному лікуванні судин головного мозку.

Членство в міжнародних наукових товариствах

Доктор Лирик є членом престижних наукових товариств, як-от: Всесвітня федерація нейрохірургічних товариств (WFNS), Світова федерація інтервенційної та терапевтичної нейрорадіології (WFITN), Всесвітня організація боротьби з інсультом (WSO), Американська асоціація нейрохірургів (AANS), Конгрес нейрохірургів (CNS), Товариство нейроінтервенційної хірургії (SNIS), Радіологічне товариство Північної Америки (RSNA), Американська асоціація серця (AHA) та Американська асоціація з вивчення інсульту (ASA), Латиноамериканська федерація нейрохірургії (FLANC), Латиноамериканське товариство інтервенційної кардіології (SOLACI), Іbero-американське товариство інтервенціоналізму (SIDI), Міжнародне *серцево-судинне та інтервенційне радіологічне суспільство Європи* (CIRSE), Швейцарсько-японський міжнародний семінар із медичної інженерії на основі біології судин.

Внесок у нейрохірургію та нейрорадіологію в Аргентині

Доктор Педро Лирик

В Аргентині доктор Лирик є засновником і президентом Аргентинської асоціації боротьби з інсультом (AAS), Аргентинської асоціації діагностичної та терапевтичної нейрорадіології (AANDIT), аргентинських товариств нейрохірургії, кардіології, радіології, нейрорадіології, інтервенційної кардіології та медичного коледжу провінції

Буенос-Айрес, Аргентинського коледжу нейрохірургів та Ради з питань інсульту Аргентинського товариства кардіологів.

Він є президентом Фонду з вивчення нейронаук та інтервенційної радіології (FENERI), член правління Швейцарського нейрофонду і Цереброваскулярного дослідницького й освітнього фонду (CREF).

Викладацька діяльність в університетах світу

Педро Лирик став запрошеним професором у Каліфорнійському університеті в Сан-Франциско, Медичній школі Массачусетського університету в місті Вустер, Женевському та Цюрихському університетах (Швейцарія), Університеті Сантьяго-де-Компостела (Іспанія), університетах Тохоку, Джикі, Кобе, Нагоя, Фудзіта (Японія), Пекінському університеті та на 2-й кафедрі Шанхайського університету (Китайська Республіка), а також Лісабонському університеті (Португалія).

Він є ад'юнкт-професором Російського науково-дослідницького нейрохірургічного інституту імені професора А. Л. Полєнова в Санкт-Петербурзі.

У листопаді 2011 року Законодавча влада автономного міста Буенос-Айреса оголосила доктора Лиріка «Видатною особистістю науки», Всесвітня федерація нейрохірургічних товариств (WFNS) визнала його «Майстром нейрохірургії в небесному склепінні», Бостон, США.

Його плідне наукове співробітництво включає понад 300 робіт, опублікованих у міжнародних та аргентинських медичних журналах, а також понад 800 доповідей на конференціях та медичних конгресах у всьому світі.

Авторство книжок за фахом

Активна участь у курсах та конференціях

Доктор Лирик є автором 20 важливих на національному та міжнародному рівні книжок, серед яких «Посібник з питань аневризми. Довідник з підбору лікування та методик», Спрінгер Верлаг; «Ухвалення рішень у серцево-нейро-судинних надзвичайних ситуаціях» Том I, Медичне видавництво -Ediciones Médicas del Sur; «Ухвалення рішень у серцево-нейросудинних надзвичайних ситуаціях» Том II; «Інсульт головного мозку. Діагностика та лікування у гострий період, Видавництво Синописис; «Інсульт головного мозку. Допомога та профілактика. 1. Неврологія. 2 Інсульт головного мозку, Видавництво Синописис.

Доктор Лирик брав участь у великій кількості навчальних курсів, конференцій та семінарів, проводив протягом 20 років щорічні міжнародні курси у місті Буенос-Айрес, el SIMI (Тиждень мінімально інвазивного втручання), за участю іноземних гостей, із застосування супутникового зв'язку для передачі складних випадків одночасно з іншими міжнародними курсами.

Науково-дослідна діяльність та підготовка стипендіатів з усього світу

Доктор Лирик заснував і очолив першу Лабораторію ветеринарної ендovasкулярної нейрохірургії на ветеринарному факультеті та кафедрі анатомії при Університеті Буенос-Айреса, наразі - при Національному інституті сільськогосподарських технологій (INTA).

Впродовж 12 років він використовує віртуальне моделювання для своєї підготовки та навчання стипендіатів SILAN, є науковим керівником щорічної стипендії SILAN, отриманої в 1995 році як визнання ENERI професора, доктора Педро Лилика центром підготовки молодих лікарів, завдяки чому понад 200 професіоналів із Південної Америки, Мексики, Японії, Китаю, Швейцарії, США, Хорватії, Іспанії, Італії, Португалії та Індії пройшли курс навчання.

Доктор Педро Лирик

Педро Лирик брав участь у розробці великої кількості внутрішніх та зовнішніх мозкових приладів для лікування аневризми, а також для ангіопластики та стентів із різних полімерів та акрилу. У 1996 році імплантував перший у світі внутрішньочерепний стент та розробив нове покоління протезів / модуляторів внутрішньомозкового потоку.

Він був запрошений до участі у протоколах, реєстрах, міжнаціональних, регіональних та міжнародних випробуваннях, які дозволили перевірити ендovasкулярні пристрої, ліки та методи не лише в Аргентині, але й у всьому світі.

Редакційно-видавнича діяльність у співпраці з аргентинськими та міжнародними науковими виданнями

Професор Педро Лирик є членом редакційної ради і виконує обов'язки рецензента у численних наукових часописах, а саме:

«Нейрохірургія», «Інсульт», «Часопис інтервенційної хірургії», «Архіви неврології, нейрохірургії та нейропсихіатрії», «Хірургічна неврологія», «Аргентинський часопис радіології», «Аргентинський часопис інтервенційної та діагностичної кардіології», «RILAN», «Американський часопис нейрорадіології», «Дитяча нервова система та інтервенційна нейрорадіологія».

Нагороди та відзнаки на світовому рівні

Медалі та дипломи

Серед нагород та відзнак слід відзначити:

- Щорічна премія Асоціації нейрохірургії Аргентини за роботу «Комп'ютерна томографія при пухлинах мозку» (1977 рік).
- Премія імені Маріано Кастекса від Національної академії медицини за роботу «Інсульти: вплив комп'ютерної томографії на патофізіологію, діагностику та лікування судинних захворювань мозку» (1978 рік).

- Премія імені Доктора Рауля Карреа від Асоціації нейрохірургії Аргентини за роботу «Вроджені черепно-мозкові вади розвитку, клінічне дослідження, спостереження та лікування» (1980 рік).
- Премія Асоціації нейрохірургії провінції Буенос-Айрес за роботу «Туберкульозний менінгіт у дітей» (1982 рік).
- Семестрова премія Аргентинської асоціації педіатрії III-ї кафедри педіатрії медичного факультету Університету Буенос-Айреса за роботу «Синдром Веста та очевидна атрофія мозку через використання АКТГ. Дослідження комп'ютерної томографії» (1983 рік).
- Заохочувальна відзнака XXVII щорічного конгресу Аргентинської асоціації за найкращу наукову доповідь «Нормальний супратенторіальний нейрорадіологічний протокол» (1985 рік).
- Премія імені Доктора Хуана Тавераса за найкращу наукову доповідь на VII конгресі Іbero-американського товариства діагностичної та терапевтичної нейрорадіології SILAN 95.
- Почесна грамота Іbero-американського товариства діагностичної та терапевтичної нейрорадіології SILAN 97 (Кіто, Еквадор, жовтень 1997 року).
- Премія за найкращу доповідь у категорії «Лікування» «Реконструктивне лікування дисекційної аневризми хребетної артерії стентами та катушками». SILAN 2000 «Нейрорадіологія третього тисячоліття» (Пунта-дель-Есте, Уругвай; 10–14 грудня 2000 року).
- Премія імені Фернандо Віньюели за найкращу нейрорадіологічну доповідь: «Комп'ютеризовані зображення та моделі потоку як визначальний інструмент у виборі ідеального стента при аневризматичній патології» XV Іbero-американський конгрес нейрорадіології (Есторіл, Португалія; 23–27 червня 2003 року).
- Срібна медаль Японського товариства внутрішньосудинної нейрохірургії за роботу: «Вивчення схеми кровотоку при аневризмах головного мозку: Порівняння моделей комп'ютерного моделювання з in vitro з метою валідації» Макото Ота, Стефан Ветцел, Акіра Ханда, Хіру Івата, Садамі Цуцумі, Педро Лилик і Даніель Руфенахт. 19-е Японське товариство внутрішньосудинної нейрохірургії (Йокогама, Японія; 17-19 листопада 2003 року).
- Премія імені Марії Д. Ботінеллі за найкращу доповідь із цереброваскулярної патології, «Допоміжна ангіопластика із тронкальним стентом базилярної артерії». II Уругвайський конгрес неврології (Колонія, Уругвай; 8-11 вересня 2004 року).
- Премія за міжнародне академічне визнання від Центра наук про здоров'я Університету в Шривпорті, штат Луїзіана, США, (2004 рік).
- Перша премія за усну презентацію роботи «Контрольований гіперпотік мозку для лікування вазоспазму через часткову непрохідність аорти». XV конгрес Іbero-

Доктор Педро Лилик на врученні премії «Здоров'я» за видатну роботу, пов'язану з профілактикою та лікуванням інсульту, грудень 2015 року

американського товариства діагностичної та терапевтичної нейрорадіології (Коста-ду-Сауїпе, Баїя, Бразилія, 31 жовтня до 4 листопада 2004 року).

- Бронзова медаль за доповідь «Розробка методу вимірювання швидкості потоку при внутрішньочерепній аневризмі з використанням кінематографічної ангіографії (перший звіт)». XX Щорічний конгрес японського товариства нейроендоваскулярної терапії (2004 рік).
- Премія за визнання та призначення професором-співробітником кафедри радіології медичного факультету Університету міста Сантьяго-де-Компостела за поради та викладацьку і наукову діяльність, проведених Нейрорадіологічним відділенням, Сантьяго-де-Компостела, Іспанія, (квітень 2005 року).
- Перша премія за усну презентацію на тему «Ендоваскулярна реконструкція стентами при лікуванні мозкових аневризмів».

51-й Аргентинський конгрес радіології.

9-й Аргентинський конгрес ультрасонографії.

9-й Латиноамериканський конгрес дитячої радіології.

Буенос-Айрес, Аргентина (7 - 9 вересня 2005 року).

- Всесвітня федерація нейрохірургічних товариств (WFNS) визнала його «Майстром нейрохірургії в небесному склепінні», Бостон, США (вересень 2009 року).
- Американська асоціація неврологічної хірургії (AANS): Найкраща міжнародна премія Best International Abstract Award вручена доктору медицини Педро Лилику за його реферат під назвою «Ендоваскулярне лікування внутрішньочерепної аневризми із застосуванням потоко-перенаправляючих стентів Pipeline: плюси і мінуси» (Філадельфія, Пенсильванія, США, 1-5 травня 2010 року).
- Премія фундаментальних наук - Фізіологічна та біохімічна орієнтація «Обмеження використання подвійної енергетичної радіологічної денситометрії для оцінки мінеральної щільності кісток у щелепі. Попереднє дослідження».
- XIII Аргентинський конгрес біообrazень та променевої терапії медичного факультету Університету Буенос-Айреса (14 та 15 грудня 2011 року, САВА, Аргентина).
- Відзнака «Видатна особистість науки». Законодавча влада автономного міста Буенос-Айреса, указ № 617/011 від 30 листопада 2011 року.
- Премія за найкращу рентгенологічну ознаку: «Ознака затемнення в аневризмах головного мозку». Друге місце. V конгрес біообrazень. XIV Міжнародний конгрес діагностичної візуалізації (Кордова, Аргентина, 24-27 травня 2012 року).
- Визнання «Лідером якості» Католицьким університетом Аргентини «Санта-Марія-де-лос-Буенос-Айрес» у рамках конференції «Найкращі національні практики щодо якості та безпеки пацієнтів в Аргентині», XIII Вищий університетський курс з управління якістю медичних послуг (Буенос-Айрес, Аргентина, 29 серпня 2014 року).
- Відзнака «Почесний гість» Муніципалітету Ла-Плати (листопад 2014 року).
- Визнання «Міжнародним членом Американської асоціації нейрохірургів» (IFAANS), Товариство Харві Кушинга (1 вересня 2015 року).
- Перша данина поваги здоров'ю чоловіків та жінок, Премія «Здоров'я» 2015, Університет бізнесу та соціальних наук (UCES) (17 грудня 2015 року)

- Відзначений Почесним професором і Почесним членом Португальського товариства інтервенційної нейрорадіології (SPNI) (Португалія, 24 вересня 2016 року).
- Почесний член Офіційної колегії лікарів міста Ла-Корунья, Іспанія. Перший не іспанський лікар, який був відзначений цим званням (30 травня 2018 року).
- Премія «Товариство акушерства та гінекології міста Буенос-Айрес» за роботу: «Емболізація матки для лікування симптоматичної міоми» (4 квітня 2019 року).
- Відзнака «Дух майстерності» від Європейської організації інсульту (ESO), категорія «Діамантова нагорода» (Мілан, Італія, 22-24 травня 2019 року)
- Відзнака «Дух майстерності» від Всесвітньої організації інсульту (WSO), категорія «Діамантова нагорода» (Глобальний альянс боротьби з інсультом, Ріо-де-Жанейро, 14 березня 2020 року)

Інтерв'ю з доктором Педро Лиликом, серпень 2016 року

Зі своєю командою доктор Лилик провів понад 20 000 малоінвазивних процедур. Протягом 28 років він очолював та організовував Тиждень мінімально інвазивного втручання (el SIMI).

У листопаді 2011 року Законодавча влада автономного міста Буенос-Айреса оголосила доктора Лилика «Видатною особистістю науки», а Всесвітня федерація нейрохірургічних товариств (WFNS) визнала його «Майстром нейрохірургії в небесному склепінні» в 2009 році в Бостоні, США.

Він також отримав почесну відзнаку від Законодавчого органу автономного міста Буенос-Айреса в 2019 році та Діамантову нагороду від Всесвітньої організації інсульту (WSO).

Доктор Лилик був нагороджений Урядом України за заслуги та трудову діяльність в 2001 році, нині є Почесним і Повноважним консулом України у провінції Буенос-Айрес.

Вшановуючи пам'ять ВІКТОРА ЦИМБАЛА

Графік, митець

Віктор Цимбал

Професор Сергій Ціпко, матеріали (Едмонтон, провінція Альберта, Канада). Святослав Гординський (1906-1993, український живописець, графік, поет, перекладач). Редакція, текст, джерело матеріалів. Др. Ярема Тауридзький, упорядник, координатор (Українська центральна репрезентація в Аргентинській Республіці, провінція Буенос-Айрес, Аргентина).

Віктор Цимбал народився 16 квітня 1901 року в селі (нині) Ступичне Черкаської області, у ранньому віці його сім'я переїхала до Києва.

Батько Іван Цимбал за фахом був учителем. Зазнавши репресій із боку царського режиму і провівши чотири роки у в'язниці, він вимушений був відмовитися від викладацької діяльності та піти працювати робітником на завод. З 1912 до середини 1918 року Віктор здобував середню освіту у гімназії імені Кирило-Мефодіївського товариства.

На той час викладання у всіх школах велося російською мовою. Проте після падіння царської імперії в 1917 році гімназія була однією з перших українізованих навчальних закладів. Передовим учням український уряд пропонував призиватися на військову службу, тобто вступати до лав армії.

У грудні 1917 року в Києві була створена Українська академія мистецтв. Цимбал, який уже навчався мистецтву в міській художній школі, планував вступити до академії, але вторгнення більшовиків завадило йому це зробити. Він воював у лавах української армії, де познайомився з багатьма юнаками, які згодом стали видатними художниками: Павло Ковжун, Сергій Литвиненко, Петро Омельченко та інші.

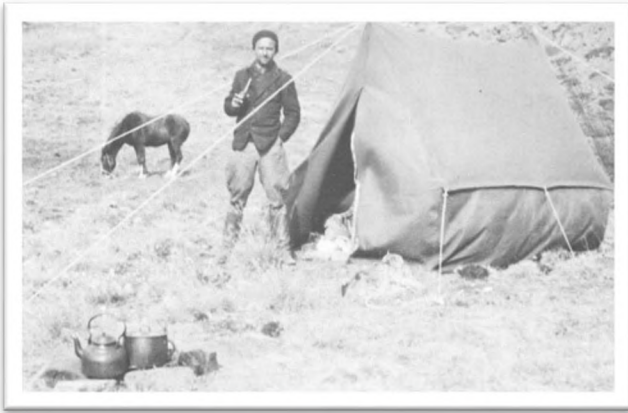
Після поразки Української Центральної Ради Віктор Цимбал був інтернований до польського табору для військовополонених, проте йому вдалося втекти та нелегально перетнути польський кордон і дістатися Чехословаччини.

Він оселився у Празі та скористався сприятливими умовами навчання, які уряд Чехословаччини на чолі з Томашом Масариком пропонував українцям у відповідь на своєчасну допомогу, що Україна надала чехословацьким загонам. На той час у місті діяв Український університет та вища технічна школа - Українська господарська академія. У 1923 році у Празі було засновано приватну Українську студію пластичного мистецтва, яку очолив історик мистецтва Дмитро Антонович, куди записався Цимбал, водночас навчаючись у

Черкаська область

Вищій школі прикладного мистецтва, що мала зв'язки з одним із найвідоміших видавничо-друкарських домів Європи «Мелантріх».

Віктор Цимбал під час своєї подорожі до
Патагонії Аргентина, 1936 рік

Цимбал досяг надзвичайних успіхів у Празі в студентські роки. Він взяв участь у великому державному конкурсі на графічно виконаний портрет відомого чехословацького історика XIX століття Франтішека Палацького. Справжнім потрясінням та несподіванкою для чеських митців стала безпрецедентна перемога у цьому конкурсі невідомого студента та ще й іноземця. Його малюнок, виконаний вручну пером під старовинну техніку дереворізу, був неперевершеним. Цей портрет, твір неймовірної мистецької досконалості, відтворили в різних розмірах і навіть в

оригінальному вимірі.

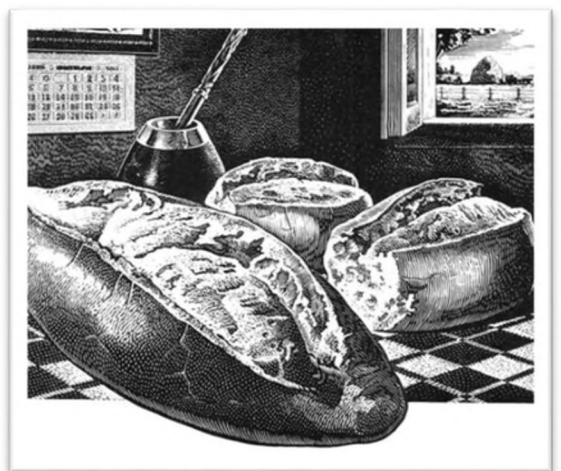
Закінчивши у лютому 1928 року Вищу школу прикладного мистецтва, Цимбал прийняв запрошення української громади в Аргентині та переїхав до цієї країни Південної Америки, де прожив 33 роки.

В Аргентині він спочатку працював ілюстратором у журналі та декоратором театру в місті Буенос-Айрес. Але незабаром почав займатися комерційним мистецтвом. У цій галузі Цимбал розумів, що повинен розвивати свої художні здібності реалістичним шляхом, простим способом, керуючись сучасною концепцією мистецтва. Йому вдалося стати одним із найвидатніших художників-графіків не лише в Аргентині, але й у Південній Америці, його роботи з'явилися в понад двохстах газетах та журналах по всьому континенту.

Творчий доробок в Аргентині

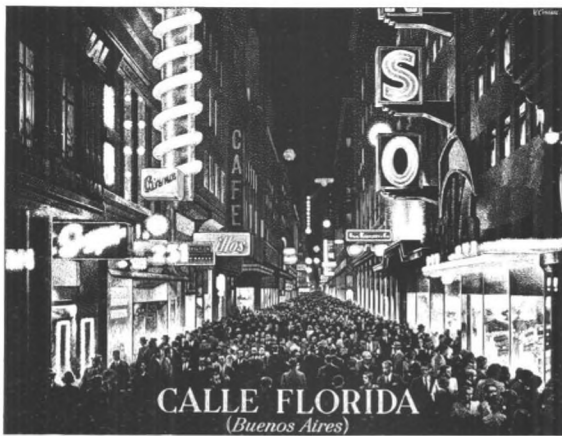
24 жовтня 1928 року Віктор Цимбал прибув до Аргентини. Добрий мистецький вишкіл Цимбала не лише дозволив йому швидко знайти роботу за фахом, але й незабаром стати одним із провідних митців-графіків Аргентини.

Спочатку він працював ілюстратором та рекламним художником для відомих журналів Буенос-Айреса - *Suplemento de Caras y Caretas*, *Plus Ultra*, а також у театрах як художник-постановник та декоратор. Щодо роботи в театрах, Цимбалу дуже допоміг спеціальний курс оформлення театральної сцени, який він пройшов у Школі класичного балету і хореографічного мистецтва Празького Національного театру в 1926 році.

Рекламна графіка Віктора Цимбала

Віктор Цимбал все більше зосереджується на роботі рекламного графіка, створюючи свій нео-реалістичний стиль, на який незабаром деякі аргентинські графіки починають орієнтуватися, віддаючи йому перевагу. Ціла низка відомих аргентинських фірм того часу, а також закордонних, власників підприємств в Аргентині, замовляють у Цимбала рекламні буклети та плакати, виконані графічною технікою, які друкуються не менше ніж у 200 газетах та журналах по всій Південній Америці.

Рекламна графіка Віктора Цимбала для Аргентинської енергетичної компанії

Він розробляє рекламні плакати для Державної залізниці Аргентини, для компаній, що займаються електроенергією та телефонним зв'язком, зокрема, для оптичної фірми Lutz Ferrando, яка багато років працює в Аргентині.

Список довгий щодо аргентинських компаній: афіші та рекламні журнали для пивоварні Cervecería у Maltería Quilmes, виробника нагрівальних колонок Orbis, Аргентинської енергетичної компанії, Державної залізниці Аргентини, текстильної компанії Alpargatas, виноробні Trapiche, металургічної компанії Acindar. Слід відзначити його надзвичайно складний графічний твір - детальну карту Буенос-Айреса, а також серію графічних робіт для іноземних компаній, переважно північноамериканських, які мали свої філії та представництва в Аргентині: General Motors, Ford, Standart, Shell, Kodak, General Electric, National City Bank of New York, Bank of Boston, Firestone, Pan American Trading Co, Emery Food Co, Coca-Cola, Swift, Ebanco Oils, Ponds Extract Co, для італійських, французьких, німецьких та скандинавських компаній: Bols (алкогольні напої), Monitor (вина), Martini (вермут), Noel (шоколад), Cutex (губні помади), Atkinson (парфуми), Palermo Estrasburgue (пиво), Café Águila (кава), Opel, Nestlé й багато інших.

Рекламна графіка Віктора Цимбала

Роботи на релігійну та історичну тематику

Віктор Цимбал малював ікони Української православної церкви в місті Буенос-Айрес, а також вівтарний образ Святої Ольги для парафії Греко-католицької церкви у Вілья-Аделіна, провінція Буенос-Айрес.

Слід зазначити, що в картинах на релігійну та містичну тематику ми знаходимо не лише багату уяву митця, але й прекрасне відчуття декоративності й вишуканої простоти. З найважливіших картин на релігійну тематику можна згадати вже названий образ Святої Ольги, Архангела Михаїла, «Охтирський хрест», «Три душі», «Божя Мати Північного Сяйва», «Молитва», «Христос в пустелі».

Є також картини сповнені середньовічною легендарністю або безпосередньо декоративною містики, серед яких: «Золоті ворота», «Скіфська ваза», «Куполи Святої Софії», «Квіти», «Веселка над Києвом», «Море», «Онїрія». Усі ці роботи митця мають ніжні тони та кольори, що створюють приємну цілісність. Цимбал переконливо відновлює давні традиції своєї Батьківщини в релігії, історії та повсякденному житті.

Внесок у громадське життя українців в Аргентині

Віктор Цимбал був українським патріотом і брав участь у культурному, мистецькому та релігійному житті української громади в Аргентині. Варто також пам'ятати, що його дружина Тетяна Михайлівська підтримувала свого чоловіка у його культурно-соціальній роботі, працюючи вчителькою в українській школі, яку фінансувало подружжя, а також була членкинею асоціації допомоги українським цивільним та військовим біженцям у таборах у повоєнній Європі.

У Буенос-Айресі Віктор Цимбал також зробив серію декорацій до українських національних свят, створивши графічні портрети історичних постатей Богдана Хмельницького, Івана Мазепи, Павла та Данила Скоропадських, митрополитів Андрія Шептицького та Василя Липківського. У декоративному доробку митця привертає нашу увагу його оформлення театральної постановки повісті «Вій» Миколи Гоголя про демонічну істоту, з якою пов'язаний сюжет. У виставі Цимбал брав участь також як актор.

Проекти дизайну костюмів до театральної постановки «Вій»

Після Другої світової війни Цимбал хотів допомогти тисячам біженців, цивільним і колишнім українським солдатам, які перебували в таборах Німеччини та Австрії. Він був одним із перших, який разом зі своєю дружиною Тетяною організував Комітет із питань допомоги біженцям. Одяг, продукти харчування та інші приналежності надсилалися з Аргентини до Європи, щоб підтримати тих, хто цього найбільше потребував. Українцям, які приїхали до Аргентини із цих таборів, також надавалася допомога з пошуком роботи, житла, пристосуванням до нового життя, тощо.

У 1947 році він брав участь у Першому конгресі українців в Аргентині, представляючи Гетьманський рух.

Участь у виставках та нагороди

За свої графічні роботи Цимбал неодноразово отримував високі нагороди, включно із золотими медалями. В Аргентині, з часом змінюючи свою назву, є Аргентинська асоціація реклами, яка щороку встановлювала грошові премії та медалі за найкращі графічні твори,

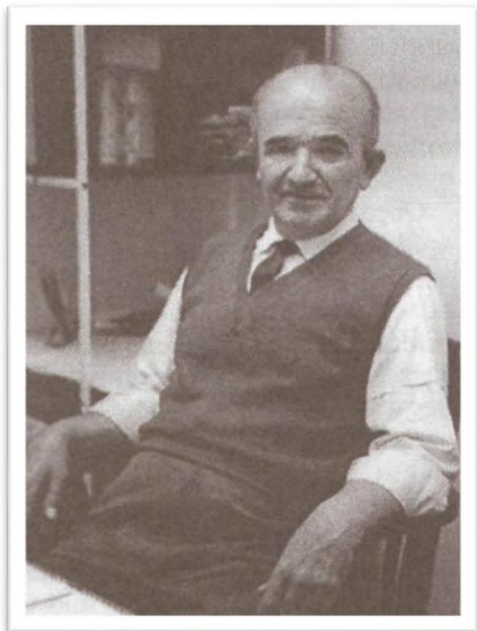
«Божа Мати
Північного Сяйва»,
Віктор Цимбал

виконані впродовж року. Було б помилково вважати, що незважаючи на свій талант, в Аргентині для Віктора Цимбала як графіка не було конкуренції. Навпаки, побіч нього в графічному мистецтві було чимало кваліфікованих митців, з якими він конкурував на міжнародному рівні. У 1948 році на Першій виставці графічного мистецтва Цимбал отримав золоту медаль за «Найкращу роботу у галузі мистецької реклами», що було відзначено у фаховому журналі «Імпету» 5 грудня 1948 року. Друга виставка графіки відбулася в 1949 році, на якій Цимбал також отримав золоту медаль. Це саме повторилося на виставці в 1955 році, де Цимбал, окрім здобуття золотої медалі, отримав II премію за роботи для фірми «Orbis». І нарешті, на виставці 1957 року Цимбал здобув свою четверту золоту медаль.

Нижче згадуватиметься виставка Цимбала у галереї Мюллера, оскільки вона пов'язана з важливою газетною статтею. Тут ми лише підсумуємо, що його твори також експонувались у престижних галереях Буенос-Айреса, зокрема, Галерея Rose Marie в 1956 році та Галерея Reuser в 1959 році, безпосередньо перед його від'їздом до США.

Газети та періодичні видання в житті Цимбала

Віктор Цимбал оформив велику кількість українських видань в Аргентині, а також за кордоном. До українських видань належать: «Плуг та меч», «Українське слово», щорічний альманах Товариства «Просвіта», «Наш клич», «Історія України» М. Аркаса та вже після війни – гумористичний журнал «Мітла».

Віктор Цимбал
31 березня 1964 року

Рекламна графіка
Віктора Цимбала
для оптичної
фірми Lutz
Ferrando

Після того, як художник презентував персональну виставку робіт олійного живопису в галереї Мюллера у Буенос-Айресі у вересні 1936 року, більшість з яких зображали пейзажі провінцій Т'єрра-дель-Фуєго та Санта-Крус, куди подорожував Цимбал, журналіст відомої столичної газети «La Prensa», вражений сенсом і силою картин, написав у своїй рецензії: «... холодні привиди Нічого, Мовчання і Самоти».

На деяких своїх картинах, окрім згаслих вулканів і розірваного вітром неба над неспокійними водами, митець зображає слонів, дельфінів, птахів і людей, занурюючи нас у таємничий світ первісної земної природи.

У 1960 році Віктор Цимбал разом із дружиною Тетяною Михайлівською виїжджає до Сполучених Штатів Америки.

Віктор Цимбал помер 28 травня 1968 року. Його поховали у Меморіальному парку Української православної церкви в місті Баунд-Брук, штат Нью-Джерсі, США.

Видатні роботи *

«РІК 1933»

Ця графічна композиція, що символізує матір із дитиною на руках, померлих від голоду, отримала назву «РІК 1933», присвячена трагедії Голодомору, імовірний початок якого припадає на 1933-1934 роки. Віктор Цимбал створив її, щоб привернути увагу світу до загибелі мільйонів українців.

Надійні джерела стверджують, що це полотно було закінчено у 1936 році та вперше представлено у Товаристві «Просвіта» в місті Буенос-Айрес у 1953 році. Протягом багатьох років ця робота виставлялася в Нью-Йорку та зберігалася в Українській вільній академії наук. 23 лютого 2020 року історик, старший науковий співробітник Інституту історії НАН України Юрій Савчук привіз її з Нью-Йорка до України, а з київського аеропорту «Бориспіль» картина була доставлена до Національного музею Голодомору-геноциду, де зберігається й понині.

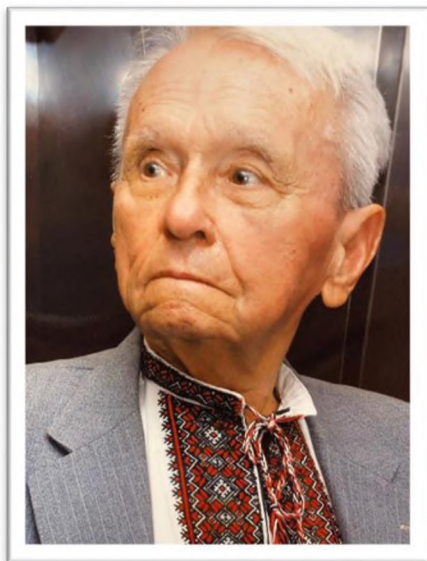

“Три душі”

Твір за мотивами поеми-містерії Тараса Шевченка «Великий льох», у якій поет в алегорично-містичній формі осмислює історію України в її основних кризових моментах, що стали послідовними етапами її занепаду.

* Фотографії з монографії Святослава Гординського «Віктор Цимбал. Маляр і графік», виданій у 1972 році в Нью-Йорку. Українська вільна академія мистецтв і наук у США.

Вшановуючи пам'ять РОМАНА ЛИЛИКА

Пан Роман Лилик

Пан Роман Лилик народився на Західній Україні в селі Гербутів тодішнього Більшівцівського району Станіславської області (сьогодні село Нараївка Івано-Франківської області) 19 лютого 1927 року в сім'ї Семена Лилика і Текли Андрів. У 1937 році батьки, Роман та три його молодші сестри, Антонія, Марія та Ольга, емігрували до Південної Америки, оселившись у Республіці Парагвай.

Там родина приєднується до спільноти іммігрантів українського походження, які будують життя громади у цій країні навколо Українського культурного товариства «Просвіта», заснованого в 1938 році. Роман також входить до ініціативної групи Співки української молоді (СУМ) в Парагваї у 1949 році. В українській громаді він знайомиться зі своєю майбутньою дружиною Катериною Щупак і після народження першого сина Педро переїжджають у пошуках кращого життя до Аргентинської Республіки, де народжується їхня дочка Марія.

Вони оселяються в містечку Ісідро-Касанова в передмісті Буенос-Айреса, де беруть активну участь у діяльності філії Українського культурного товариства «Просвіта». Пан Роман стає членом правління філії, а потім її головою - 1974 - 1978 роки, а в 1985 році очолює Комітет із питань урочистостей з нагоди 25-ї річниці філії. У 1979 році він приєднується до Центрального правління товариства, обіймаючи провідні посади протягом різних каденцій: 1980-1984 роки, 1989 і 1991 роки.

У 1985 році він стає заступником голови товариства та багато років успішно керує центром відпочинку «Веселка» в місті Каннінг, нині - округ Есейса.

У 1997 році до 100-річчя прибуття перших українських іммігрантів в Аргентину Роман Лилик був нагороджений Урядом України грамотою за активну діяльність в українській громаді та внесок у збереження української ідентичності. У 2007 році, коли йому виповнилося 80 років, він отримав звання Почесного члена Українського культурного товариства «Просвіта» та був нагороджений пам'ятним подарунком від імені правління.

Ті, хто мав честь бути знайомим із паном Романом відзначають, що він був взірцем патріотизму, працездатності та відданості справі.

Івано-Франківська область

Слід пам'ятати, що Роман Лилик завжди був меценатом і сприяв будь-яким починанням української громади, чи то зведення українського цвинтаря та каплиці при ньому, чи то встановлення пам'ятника Тарасові Шевченку тощо.

Родина Семена та Текли
Лиликів із дітьми Романом,
Антонією, Марією та Ольгою

З нагоди його 90-річчя на Набережній Буенос-Айреса зібралося понад 200 гостей: друзі та родичі з української громади не лише Аргентини, а й США та Парагваю. На цьому емоційному святі пану Роману Лилику Українська центральна репрезентація вручила пам'ятну відзнаку.

Маючи доброзичливий характер, він знав, як завоювати симпатії своїх співвітчизників, які завжди підтримували його в управлінні громадою, слугував яскравим взірцем для нових поколінь. У 2012 році пану Роману було присвоєно звання Почесного Голови Українського культурного товариства «Просвіта» Аргентинської Республіки. Його син Педро сьогодні є одним із найвідоміших нейрохірургів у світі, слідуючи батьківському прикладу, він надає фінансову та професійну допомогу своїм співвітчизникам, які найбільше цього

потребують, та водночас перебуває у постійній боротьбі за збереження української ідентичності та культури, формуючи відчуття гордості від приналежності до України.

Родина Лиликів

ПОДЯКИ

Особлива подяка:

Народному депутату України пану Святославу Юрашу

Подяка за співпрацю у підготовці цього номера:

Професору Сергію Ціпку
Доктору Педро Лилику
Доктору Яремі М. Тауридському
Ліц. Олегу Яхну

Команді Посольства Аргентини в Україні:

Послу пані Елені Летісії Мікусінскі
Секретарю Аріелю Максу Санчесу Ромеро
Секретарю Мартіну Кастро
Ліц. Алехандрі Василик
Ліц. Вікторії Казьмірук
Ліц. Лесі Мілютенко
Ліц. Олені Щенніковій